

De architect die geen held werd

Een onbekend architect kreeg, dankzij zijn doortastende weduwe, een heuse biografie: een eerlijk portret van een vakman die niet al te veel presteerde. Door **Hilde de Haan**

Het oeuvre van architect Wouter Mikmak (1891-1976) is op de vingers van twee handen te tellen. In vaktijdschriften komt zijn naam niet voor. Zijn werk zou binnenkort zeker vergeeten zijn als niet zijn kranige weduwe, twintig jaar na zijn dood, een mooie bestemming had bedacht voor hun geld.

Een droom van het kinderloze echtpaar was geweest: iets doen voor jonge architecten. Cornelia Mikmak-Beekman (1924-2008) zocht dus contact met de TU Delft

waar haar man ooit studeerde, en vooral ook met studentenvereniging Stuylos aldaar. Dat leidde in 2005 tot de oprichting van de Wouter Mikmak Foundation die sindsdien jaarlijks de lezingenreeks *Designers of the Future* organiseert.

Die lezingen zijn een redelijk succes waarvoor al drie internationale beroemdheden bereid waren hún visie op de uitdagingen van de toekomst te geven. Maar het plan was van elke lezing een boekje uit te geven, bij uitgeverij SUN, en dat laatste viel niet mee. Eén publicatie is er pas: een alleraardigst werkje. Het is gewijd aan Mikmak zelf.

Mikmak miste inderdaad alles wat hem beroemd had kunnen maken. Hij publiceerde niet en het is zelfs de vraag of hij correspondeerde: hij liet geen briefwisseling met collega's of opdrachtgevers na. Niets wijst ook op sociale bevoegenheid die juist in de pe-

Juliana van Stolberglaan

riode waarin hij ontwierp (1916-1931) veel vakbroeders tot grootse plannen bracht.

Wel kon hij prachtig tekenen en liefdevol maquettes maken. Zijn landhuisontwerpen getuigen van inzicht in wat prettig wonen is. Zo gaf hij deze woningen veel erkers en balkons, een statige symmetrie en hoge piramidale daken. Slechts twee woningbouwprojecten zijn van zijn hand: een rijtje in Am-

sterdam in opdracht van zijn moeder en een paar huizenblokken aan de Haagse Juliana van Stolberglaan. Die laatste ontwierp hij voor eigen risico, ofwel: voor maatschappij De Brem (Bouwmaatschappij Risselada En Mikmak) die hij samen met een eerdere opdrachtgever bestierde.

De charme van het boek schuilt deels in de fraaie vormgeving. De paar tekeningen en maquettes die van Mikmak bewaard zijn gebleven, staan er stralend in, naast mooie oude én recente foto's. Daarnaast loont de droge nuchterheid waarmee schrijfster Anne Sophie de Bruijn haar onderwerp heeft geportretteerd. Ze maakt hem nergens groter dan hij was: een architect die ooit vol goede moed begon maar na zijn veertigste niets meer naliet. Waarmee hij vervolgens zijn fortuin vergaarde, dáár had ze duidelijk geen toegang toe.

Mikmak komt zo naar voren als

een architect zoals er zovelen zijn: iemand die verdienstelijk kon ontwerpen maar uiteindelijk weinig met zijn talent heeft gedaan. Pragmatisme stond voorop en zelfs blijkt dat hij zijn mooiste gevels, die aan de Juliana van Stolberglaan, rechtstreeks van zijn succesvoller vakbroeder Co Brandes heeft gejat: 'In eerste instantie heeft Mikmak een copie gemaakt van door Brandes ontworpen gevels. In latere fasen heeft Mikmak een nieuw gevel type ontworpen dat geïnspireerd lijkt te zijn op dit geveltype A.'

Dat is een heerlijk ontnuchtend beeld van een eigenlijk alle-daags beroep waarvan de resultaten al te vaak worden gepresenteerd als heldendaden.

★★★★☆

Anne-Sophie de Bruijn: Wouter Mikmak architect (1891-1976). Sun, Amsterdam. € 20,50 euro. ISBN 978 90 8506 5296.